

	<p align="center">Силабус дисципліни</p> <p align="center">Соціальна економіка</p> <p>Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий). Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки». Спеціальність – 051 «Економіка». Освітньо-наукова програма – «Економіка». Рік навчання – 1, семестр – 2. Кількість кредитів – 4. Мова викладання – українська.</p>
<p align="center">ПІБ</p>	<p align="center">Керівник курсу: доктор екон. наук, проф. Заяць Т. А.</p>
<p align="center">Контактна інформація</p>	<p align="center">scap@online.ua</p>

Опис дисципліни

Дисципліна «Соціальна економіка» спрямована на формування у здобувачів теоретичних знань щодо взаємної зумовленості та взаємозалежності соціальних і економічних процесів у суспільному розвитку, побудови ефективних соціально-економічних відносин у сфері відтворення людини й соціуму; вироблення практичних навичок щодо вирішення завдань соціально орієнтованого регулювання суспільного розвитку та соціалізації ринкових відносин на мікро- та макрорівнях. Дисципліна сприяє формуванню здатності до критичного оцінювання процесів і явищ у сфері соціального розвитку, систематизації новітніх інструментів стимулювання соціального розвитку; спроможності аналізувати зміни в основних механізмах державної соціальної політики.

Компетентності:

Інтегральна:

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

СК09. Здатність пропонувати нові концептуальні підходи в сфері вирішення проблем соціальної економіки, розробляти моделі та застосовувати нові методи й інструменти управління соціальними процесами в умовах інноватизації економічної діяльності.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямків, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

РН11. Самостійно формулювати та вирішувати наукові задачі в сфері соціальної економіки, адаптовувати принципи соціальної економіки до проблем і викликів реального світу, таких як бідність та нерівність, вирішувати проблеми створення стійких, справедливих та соціально відповідальних економічних систем.

Структура курсу

Години (лек. / прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Концептуальні основи соціальної економіки.	Пояснювати сутність, категорії і закони соціальної економіки. Аргументувати об'єктивну необхідність соціалізації економічного розвитку. Визначати прийнятний ступінь економічної нерівності в контексті соціальної справедливості та забезпечення сталого людського розвитку. Пояснювати роль власності й економічної влади в розвитку соціуму. Називати характерні риси власності та змісту економічної влади. Визначати характер суспільного договору та його зміст.	Тести, питання, кейси.
2/2	Теорії і моделі соціальної ринкової економіки.	Описувати розвиток теорії суспільного добробуту в класичній і неокласичній школі та вплив теорії добробуту на соціально-ринкову економіку. Оцінювати критерії суспільного добробуту в дзеркалі різних парадигм економічної науки. Проблема екстерналій і шляхи її вирішення. Суспільні блага, механізми їх виробництва та надання. Теорія суспільного вибору. Аналізувати світовий досвід соціалізації як елементу стратегії економічного зростання.	Тести, питання.
2/2	Поведінкові передумови формування соціальної економіки.	Розпізнавати поведінковий конфлікт як форму прояву протиріч економічних інтересів. Розробляти моделі ринку та соціальних інвестицій з урахуванням поведінкових факторів. Пояснювати обмежену раціональність і роль теорії ігор у соціалізації економіки. Визначати аномалії в економічній поведінці. Інтерпретувати взаємну корисність і неприйняття несправедливості в теоріях поведінкової економіки добробуту. Лібертаріанський патерналізм.	Тести, кейси.
2/2	Соціоекономіка в парадигмі глобального економічного розвитку.	Установлювати зв'язок між соціальним і економічним компонентами глобального розвитку. Визначати тенденції та загрози соціалізації економіки в умовах глобального ринку. Оцінювати головні соціальні критерії сталого розвитку й індекси соціального виміру. Проектувати соціоекономічну стратегію національного соціальноорієнтованого розвитку та пояснювати основні сценарії її реалізації.	Тести, кейси.
4/4	Соціальна політика держави в ринковій економіці.	Визначати зміст, об'єкти та суб'єкти соціальної політики. Рейтингувати цілі та пріоритети соціальної політики. З'ясувати загрози суспільному розвитку та їх джерела. Вибирати методи державного впливу на соціальну сферу.	Тести, ситуаційні задачі.

		Розробляти напрями державної політики в сферах охорони здоров'я, культури, освіти, зниження злочинності, продовольчої безпеки.	
4/4	Добробут населення і система соціального забезпечення.	Аналізувати особливості формування, розподіл і перерозподіл доходів у суспільстві. Визначати форми, причини й індикатори бідності. Розробляти основні напрями перерозподілу доходів. Розробляти програми соціальної допомоги, державні соціальні гарантії і нормативи в сфері соціальних послуг. Проектувати програми зайнятості та подолання бідності. Визначати прожитковий, фізіологічний і соціальний мінімуми.	Тести, ситуаційні задачі.
4/4	Соціально-трудові відносини та проблеми їх модернізації.	Оцінювати соціальні гарантії зайнятості. Визначати соціальні наслідки безробіття. Пояснювати практику партнерства між роботодавцями та працівниками. Аналізувати дотримання балансу соціальних і економічних інтересів підприємців і працівників. Застосовувати права людини на робочому місці.	Тести, ситуаційні задачі.
2/2	Економічне обґрунтування соціалізації економіки.	З'ясовувати витрати та вигоди соціально-економічних заходів. Описувати соціальні індикатори розвитку. Називати та застосовувати методи оцінювання ефективності програм (проектів). Пояснювати функції економічних оцінок людського життя та часткової втрати здоров'я. Обчислювати вартість середньостатистичного життя в Україні та співвідносити її з міжнародними оцінками. З'ясовувати основні соціальні бар'єри у використанні економічних оцінок людського життя та втрати здоров'я в Україні.	Тести, кейси.
2/2	Соціальне підприємництво в реалізації завдань соціальної політики.	Описувати зміст і характеристики соціального підприємництва. Визначати показники ефективності соціального підприємництва. Аргументувати конкурентні переваги соціальних підприємств. Пояснювати перешкоди та результати діяльності соціальних підприємств. Аналізувати нормативне й організаційне забезпечення розвитку соціальних підприємств в Україні. Проектувати напрями активізації соціального підприємництва.	Тести, ситуаційні задачі.
2/2	Соціальна відповідальність як стратегія збалансованого розвитку економіки.	Визначати сутність і зміст соціальної відповідальності. Описувати актуальні напрями та форми реалізації соціальної відповідальності на підприємстві. Формувати стратегії соціальної відповідальності. Здійснювати діагностику та підбір методів й індикаторів оцінювання соціальної відповідальності.	Тести, ситуаційні задачі.

Літературні джерела

1. Атаманюк Р. Ф., Атаманюк Е. А. Соціальна економіка: навчальний посібник. Львів: Новий Світ, 2020. 203 с.
2. Багмет К. В. Інституційні зміни у соціальному секторі національної економіки: зовнішні тенденції та внутрішні суперечності. Економічний вісник Національного гірничого університету. 2019. № 1(65). С. 61-72.
3. Геєць В. Соціалізація та соціальні інновації у розвитку економіки. Економічна теорія: науковий журнал. 2020. № 4. С. 5-24.
4. Глобальний Договір ООН. URL: <http://www.globalcompact.org.ua>
5. Гончарова С. Ю., Гончаров А. Б., Аграмакова Н. В. Соціальна економіка: сутність, принципи, функції та основні орієнтири для України. Бізнес Інформ. 2018. № 3. С. 21-26.
6. Гринчишин І. М. Добробут територіальної громади: фінансове забезпечення в умовах нової парадигми регіонального розвитку / наук. ред. І. З. Сторонянська; НАН України, ДУ "Ін-т регіон. дослідж. ім. М. І. Долишнього НАН України", 2020. 379 с.
7. Гринчишин І. М. Еволюція теорій добробуту у постулатах економічних шкіл та концепцій. Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2020. Серія "Економіка"; вип. 13. С. 17-22.
8. Динаміка, структура та проблеми інвестування в соціальну інфраструктуру: кол. моногр. / В. М. Новіков, Ю. О. Карягін, А. Г. Гвелесіані / за наук. ред. д.е.н., проф. В. Новікова: НАН України, Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М. В. Птухи; Ін-т укр.-польск. співпрац; Вищ. шк. тур. та ін-х мов у Варшаві. Київ, 2021. 94 с.
9. Заяць Т. А. Проблеми державного регулювання інноваційної діяльності в будівництві. Економічний простір. 2020. № 162. С. 23-29.
10. Заяць Т. А. Ціннісні орієнтири інноваційного розвитку в Україні. Демографія та соціальна економіка. 2021. № 2(44). С. 3-21. DOI: 10.15407/dse2021.02.003
11. Збереження людського капіталу як пріоритет функціонування системи соціального захисту та соціального забезпечення у добу глобальних економічних трансформацій / Д. П. Мельничук, І. А. Войналович, І. М. Леган, Т. М. Тростенюк. Економіка, управління та адміністрування: науковий журнал. 2020. Вип. 1(91). С. 43-47.
12. Звонар В. П. Соціальна відповідальність як соціоекономічний феномен: теорія та українські реалії. Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України. Київ, 2018. 288 с.
13. Колот А. М., Герасименко О. О. Покоління Z і соціально-трудова платформа «Праця 4.0»: імперативи взаємодії. Демографія та соціальна економіка. 2020. № 2(40). С. 103-138.
14. Комплементарність інформаційно-цифрових і соціально-економічних перетворень як умова стабільного розвитку суспільства: монографія / за ред. чл.-кор. НАН України А. А. Гриценка. НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». Київ. 2021. 400 с.
15. Котелевець А. Волонтерство онлайн: виклики сьогодення. Соціальна робота та соціальна освіта. 2021. Вип. 1(6). С. 98-104.
16. Лібанова Е. М. Бідність населення України: методологія, методика та практика

аналізу. Нац. академія наук України, Ін-т демографії та соц. досліджень ім. М. В. Птухи. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2020. 456 с.

17. Макарова О., Новак І. Гідна праця по-українськи. Дзеркало тижня. 15 липня, 2021. URL: <https://zn.ua/ukr/macrolevel/hidna-pratsja-po-ukrajinski.html>

18. Сімахова А. О. Розвиток соціальної економіки в Польщі: досвід для України. Економіка України. 2021. № 11(720). С. 75-84.

19. Соціальна економіка: навчальний посібник / Г. В. Назарова, С. Ю. Гончарова, Ю. В. Сотникова, Н. В. Аграмакова. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 275 с.

20. Талер Р. Поведінкова економіка. Як емоції впливають на економічні рішення / пер. С. Крикуненко. Київ: Наш формат, 2018. 464 с.

21. Хлівнюк Т. П. Економіко-технологічні фактори модернізації соціальної держави. Держава і право. 2021. Вип. 89. С. 269-277.

22. Черенько Л. М. Модель рівня життя в умовах соціально-економічної нестабільності: монографія. Київ: Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України, 2021. 423 с.

23. Antonelli C., Feder Ch. A long-term comparative analysis of the direction and congruence of technological change. *Socio-Economic Review*. 2021. Vol. 19/2. P. 583-605.

24. Bak-Coleman J. B. Stewardship of global collective behavior. *PNAS*. 2021. Vol. 118. №. 27. DOI:10.1073/pnas.2025764118

25. Baker S., Nguyen, Kh. Corporate Social Responsibility, Ethics And Sustainable Prosperity. Singapore: World Scientific Publishing Co, 2019. 500 p.

26. Berens S., Gelepithis M. Welfare state structure, inequality, and public attitudes towards progressive taxation. *Socio-Economic Review*. 2019. Vol. 17, Iss. 4. P. 823-850.

27. Damiani M., Pompei F., Ricci A. Labour shares, employment protection and unions in European economies. *Socio-Economic Review*. 2020. Vol. 18, Iss. 4. P. 1001-1038.

28. Fedoretsa A., Shupe C. Great Expectations: Reservation Wages and Minimum Wage reform. *Journal of Economic Behavior & Organization*. 2021. № 183. P. 397-419.

29. Fligstein N., McAdam D. States, social movements and markets. *Socio-Economic Review*. 2019. Vol. 17, Iss. 1. P. 1-6.

30. Gal G. etc. Sustainability and Social Responsibility: Regulation and Reporting. Singapore: Springer. 2018. 536 p.

31. Koos S., Sachweh P. The moral economies of market societies. *Socio-Economic Review*. 2019. Vol. 17, Iss. 4. P. 793-821.

32. Libanova E., Osaulenko O., Cherenko L. Assessment of quality of life in Ukraine on the basis of subjective indicators of well-being. Warsaw: RS Global, 2020. 359 p.

33. Lobe B., Morgan D., Hoffman K.A. Qualitative data collection in an era of social distancing. *International Journal of Qualitative Methods*. 2020. № 19. P. 1-8. DOI:10.1177/1609406920937875

34. Luebker M. Can the structure of inequality explain fiscal redistribution? Revisiting the social affinity hypothesis. *Socio-Economic Review*. 2021. Vol. 19. Iss. 2. P. 735-763.

35. Mair J., Rathert N. Alternative organizing with social purpose: revisiting institutional analysis of market-based activity. *Socio-Economic Review*. 2021. Vol.19, Iss. 2. P. 817-836.

36. Mitrea G. Social Economy as Possible Solution for Social Inclusion and Combating Poverty in Romania. Logos Universality Mentality Education Novelty: Economics &

Administrative Sciences. 2021. № 6(1). P. 34-44. DOI:10.18662/lumeneas/6.1/27

37. Occhiuto K., Todd S. L., Wilson T. E., Garrod J. Z. Towards Greater Transparency Regarding Partnerships for Technology Development. Canadian Journal of Nonprofit and Social Economy Research. 2021. Vol. 12/2. P. 89-103. DOI: 10.29173/cjnser.2021v12n2a413

38. Pohlig M. Unemployment sequences and the risk of poverty: from counting duration to contextualizing sequences. Socio-Economic Review. 2021. Vol. 19, Iss. 1. P. 273-305.

39. Schwab K., Vanham P. Stakeholder Capitalism: A Global Economy that Works for Progress, People and Planet. Hoboken: Wiley, 2021. 167 p.

40. Spicer J., Kay T., Ganz M. Social entrepreneurship as field encroachment. Socio-Economic Review. 2019. Vol. 17, Iss. 2. P. 195-227.

41. Terzo G. Social capital, social economy and economic resilience of Italian provinces. Regional Science Policy & Practice. 2021. Vol. 100(5). DOI:10.1111/pirs.12618

42. The New Social and Impact Economy: An International Perspective. Editors: Gidron B., Domaradzka A. Springer Nature Switzerland AG, 2021. 304 p. DOI:10.1007/978-3-030-68295-8

43. Tversky A., Kahneman D. The Framing of Decisions and the Psychology of Choice. Science, 1984. Vol. 211. № 4481. P. 453-458.

44. Wiertz D., Rodon T. Frozen or malleable? Political ideology in the face of job loss and unemployment. Socio-Economic Review. 2021. Vol. 19. Iss. 1. P. 307-331.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Соціальна економіка» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; тестування; презентації; командні проєкти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; виступи на наукових заходах; методи дискусійного характеру; екзамен.

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час складання іспиту заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутися в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу, керівництвом аспірантурою та докторантурою.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Заліковий модуль 1 (поточний контроль)	Заліковий модуль 2 (захист проєкту-презентації)	Підсумковий контроль (екзамен)	Разом
30	30	40	100

Шкала оцінювання здобувачів

За шкалою Інституту	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)